

13.5.2019

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Korkeavuorenkatu 32:n ja 34:n asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2019-001409 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Kaartinkaupungissa osoitteissa Korkeavuorenkatu 32 ja 34. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee kahta Kaartinkatupungissa tonteilla 50/2 ja 4 sijaitsevaa toimistorakennusta, jotka on tarkoitus uudistaa moderniksi toimistotilaksi. Rakennusten voimassa olevat asemakaavat ovat vuosilta 1955 ja 1959 ja niissä suunnittelualue on merkitty asunto- ja liiketonteiksi, jolle saa sijoittaa asuinhuoneistoja vain kiinteistön henkilökunnalle. Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa (2016) alue on merkitty Liike- ja palvelukeskusta C1 -alueeksi, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena.

Molemmat kaavahankkeen rakennuksista ovat arkkitehti Woldemar Baeckmanin suunnittelemaa, mutta täysin itsenäisiä ja erillisten arkkitehtuurikutsukilpailujen voittoihin perustuvia rakennuksia. Korkeavuorenkatu 32 oli alun perin Vuoksenniska Oy:n pääkonttori ja toimitalo ja se valmistui 1956. Korkeavuorenkatu 34 valmistui 1960 alun perin Vaikutusyhtiö Sampon toimitaloksi.

Woldemar Baeckman (1911–1994) oli yksi sodanjälkeisen arkkitehtuurimodernismin merkittävistä kehittäjistä Suomessa. Hän on suunnitellut Helsinkiin mm. kilpailuvoittojen perusteella toteutetut Kauppakorkeakoulun päärakennuksen Runeberginkadulla (1950) ja Hakan asuinkorttelin Vallilassa (1945–1961) yhdessä Hugo Harmian kanssa sekä oman toimistonsa nimissä Sinebrychoff Oy:n panimorakennuksen Hietalahden (1970) ja Sibelius-museon (1969) Turkuun.

Helsingin kaupunginmuseon inventointi ”Kun Helsinkiin rakennettiin city. Keskustan vuosina 1945–1990 valmistuneet liikerakennukset” (2014) nostaa molempien Baeckmanin Korkeavuorenkadun rakennus-

13.5.2019

ten yhteydessä esiin suunnittelijaan ja rakennuttajaan liittyvät arkkitehtuurihistorialliset ja kulttuurihistorialliset arvot.

Korkeavuorenkatu 32:n osalta inventoinnissa korostetaan, että rakennus on säilyttänyt keskeisiä alkuperäisiä ominaispiirteitään, kuten travertiinijulkisivut, osan katujulkisivun alkuperäisistä tammi-ikkunoista sekä porrashuoneiden mosaiikkiseinät ja harmaaksi maalatut teräspinnaiset kaiteet puisine käsijohteineen. Myös sisääntuloaulan tilaratkaisu vastaa alkuperäistä. Vuoksenniska Oy:n pääkonttori kuului Helsingin keskustan modernisoimisaallon ensimmäiseen vaiheeseen yhdessä mm. vuotta aiemmin valmistuneen Kaivotalon kanssa. Siinä on käytetty rakentamisaikansa laadukkaimpia materiaaleja ja se esiteltiin yhtenä Suomi rakentaa 2 -näyttelyn (1958) kohteista.

Korkeavuorenkatu 34:n muutokset ovat olleet sekä julkisivujen että sisätilojen osalta suuremmat. Alimman kerroksen hissiaulan marmorilattia, hissiryhmän viilutetut seinät ja hissiryhmän takana sijaitseva porrashuone ovat säilyneet alkuperäisessä asussaan. Rakennus on yleisilmeeltään melko tyypillinen 1960-luvun toimistotalo, mutta kattoterrassin voimakkaasti esiin työntyvä, pronssipäällysteinen rakenne elävöittää konstruktiivisuudellaan muuten anonyymiä julkisivua.

Kaavahankkeen tavoitteena on laajentaa rakennusten nykyistä 6. kerrosta katujulkisivuun asti ja korottaa rakennuksia kahdella katujulkisivusta sisäänvedetyllä kerroksella. Rakennusten katujulkisivun räystäslinja tulee näin noudattelemaan viereistä Brondakulman taloa (Eteläesplanadi 20, Keijo Petäjä, 1975). Korotuskerrokset näkyvät Richardinkadun katulinjassa, mutta jäävät Korkeavuorenkadun katukuvassa räystäslinjan taakse. Rakennusten ensimmäiseen kerrokseen ja kellari-kerrokseen sijoitetaan liiketiloja. Lisäksi sisäpihalle tehdään pieniä laajennuksia: Korkeavuorenkatu 32:n sisäpiha katetaan ja Korkeavuorenkatu 34:n pihasiipeä korotetaan kolmella kerroksella. Yhteenlaskettuna tonttien rakennusoikeus lisääntyy n. 2 500 k-m².

Kaupunginmuseo esittää, että rakennusten tulevien muutostöiden yhteydessä etenkin Korkeavuorenkatu 32:n edellä mainitut alkuperäiset rakennusosat ja tilakokonaisuudet säilytetään. Museo esittää, että Korkeavuorenkatu 32:lle osoitetaan kaavatyön yhteydessä suojelumerkintä, jossa nämä mainitut rakennuksen ominaispiirteet on huomioitu.

Lisäksi museon näkemyksen mukaan rakennusten kuudennen kerroksen laajennusta ja kaupunkikuvallista vaikutusta olisi syytä vielä tutkia ja kehittää viitesuunnitelmassa (Huttunen-Lipasti Arkkitehdit) esitetystä. Viitesuunnitelmassaluonnoksessa rakennuksille muodostuu selkeästi erottuva yhteinen kuudennen kerroksen julkisivuosa. Museo esittää, et-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

13.5.2019

tä kaavahankkeen edetessä laajennuksen toteutuksesta esitettäisiin vaihtoehtoisia tarkasteluja, joissa olisi tutkittu myös yksilöllisiä ratkaisuita molempien rakennusten osalta ja mahdollisuutta hyödyntää esimerkiksi Korkeavuorenkatu 34:n näyttävää kuudennen kerroksen rakenneratkaisua osana uutta julkisivujäsennystä.

Kaupunginmuseolla ei ole Korkeavuorenkatu 32:n ja 34:n asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö